

1905

1920

Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ v Ljubljani

priređi

ob petnajstletnici svojega obstoja dne 2. maja 1920
ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma

izredni občni zbor.

Dne 3. maja ob osmih zvečer v veliki dvorani Uniona

KONCERT

(18. redni koncert)

na katerem sodelujejo: POMNOŽENI ORKESTER kralj. opernega
gledišča v Ljubljani pod vodstvom g. kapelnika IVANA BREZOVŠKA
ter ŽENSKI in MEŠANI ZBOR „Ljubljanskega Zvona“ pod vod-
stvom društvenega pevovodje br. ZORKA PRELOVCA.

PEVSKI ZBOR V LETU 1920

Vzpored.

1. Dvořak: V NARAVI, uvertura. Orkester.
  2. a. E. Adamič: VEČERNA III. }
b. J. Pavčič: CE RDEČE ROŽE ZAPADE SNEG. } Mešana zbora.
  3. a. A. Lajovic: PESEM. }
b. E. Adamič: KJE SI, DRAGI, DA TE NI? } Ženska zbora s
klavirjem.
  4. H. Berlioz: HAROLD V ITALIJI, simfonija. Orkester.
    - a. Harold v gorah (Adagio, Allegro).
    - b. Zbor romarjev, ki molijo večerno molitev (Allegretto).
    - c. Serenada prebivalca hribovitih Abruzzov svoji ljubljenci (Allegro assai, Allegretto).
    - d. Orgija brigantov (Allegro frenetico, Adagio, Allegro).
- Viola solo igra g. LADISLAV ČERNY, prvi soloviolist orkestra kralj. opere v Ljubljani.

ODMOR.

5. B. Perić: KARNEVAL. Orkester.
6. E. Adamič: SVATBA NA POLJANI, plesna pesem za osmeroglasni mešani zbor s spremljevanjem orkestra (rokopis).
7. Jugoslovanske narodne pesmi:
  - a. ZAR JE MORALA DOC (srbska), harm. O. Dev.
  - b. PREVARANI ZET (hrvatska), " A. Anděl. }
c. OJ, TAM ZA GORO (slovenska) " O. Dev. } Mešani zbori.
č. KOSOVA GOSTIJA " " O. Dev.

Opomba. Vse orkestralne točke se izvajajo v Ljubljani prvič, zborovske skladbe št. 2 a, 3 b, 6 in 7 a, b, c, č prvič, št. 2 b in 3 a drugič.

E. ADAMIČ.

Večerna pesem III.

(Jos. Murn-Aleksandrov.)

Že iz daljave mrak prihaja
in prva zvezda že gori,
zagrinjajo vasi se, polja,
zatiska dnevu sen oči.

Senožeti in dobrane,
bujne trate, postelj zdaj ste ve,
postelj dolga in široka,
v baldahinu zvezde vam žare.

J. PAVČIČ.

Če rdeče rože zapade sneg.

(Milan Pugelj.)

Če rdeče rože zapade sneg,
pa rože barvo izgube,
povesijo glave, ovenejo
se posuše.

In ko je pomlad spet rože cvetó,
a druge so rože to.
Če je prve kdaj ljubilo srce,
ne bo drugih nikdar takó.

ANTON LAJOVIC.

Pesem.

(Koljcov-O. Zupančič.)

Ne povem vam, zakaj, kadar pride
pomlad,
več ne hodim čez log, rož ne trgam si več.
Daleč tista pomlad, one rože mrtve,
Ki sva vence iz njih nekdanj spletala ž
njim.

In vsi dnevi so šli, kot puščica leti,
v njih ljubezni je žar vse izpalil srce.
Davno vse je prešlo in ne vrne se več,
naj brez njega sedaj vijem vence iz rož?
Ne povem vam, zakaj me razjeda gorje.
Kaj mi tare srce, kaj mi prsi tišči! —

E. ADAMIČ.

Kje si, dragi, da te ni?

(Iz bosanskega perivoja. Cv. Golar.)

Kje si, dragi, da te ni?
Sedem je minilo dni,
kar me glavica boli,
tedne je minilo tri,
kar me že srce boli.

Kdo naj lečnik meni bo,
kdo objemi me srčno,
kdo poljubi me gorko?
Kje si, dragi, da te ni?

Venec bel si bom izbrala,
živa v grob se zakopala,
iz zemlje bom govorila,
tebe vekomaj ljubila.

E. ADAMIČ.

Svatba na poljani.

(Cvetko Golar.)

Na poljani se v nedeljo svatba, pir piruje,
žarni rdeči mak se ženi, s purpalo svatuje.
Oj, to rajsko je veselje, svatovščina živa,
slak na suhem ovsu jezdi, s kelihom napiva.

Sinja rž se ziblje, klanja, čmrlj je bas pri-
vlekel,
in škrjanček svat zavriskal, v zrak se opo-
tekkel.

Na poljani se v nedeljo svatba, pir piruje,
žarni rdeči mak se ženi, s purpalo svatuje.

O. DEV.

Zar je morala doć.

(Srbska narodna.)

Zar je morala doć,
ta tužna nesretna noć.
Kada si dragane moj
pošao u krvavi boj.

Tamo daleko,
daleko kraj morá,
tamo je selo moje,
tamo je ljubav moja.

A. ANĐEL

Prevarani zet.

(Hrvatska narodna.)

Oj, djevojko, dušo moja!
Po čem sam ja lane moje,
duša tvoja, lane moje?
Aman, aman
duša tvoja!

Šta ti veli majka tvoja?
Po čem sam ja . . . itd.

O. DEV.

Oj, tam za goro.

(Slovenska narodna.)

Oj, tam za goro
škrjančki pojo.

Za goro, za goro,
kjer škrjančki pojó,
da zaspāt ne mogó.

Škrjančki so peli,
So bili veseli.

Za goró, za goró
Kjer škrjančki pojó!

O. DEV.

Kosova gostija.

(Štajerska narodna.)

Pojdmo le k gostiji
ti tralalalala lalala
ki jo imajo tiči,
ti trala . . . .

ki skakajo zdej sem zdej tja,
poglejte kak' se to poda.
Ti tralala . . .

Kos je danes ženin
Ti tralalalalalala
saj laško kos je ženin
ti trala . . .

Ko lepo črno sukņjo 'ma
poglejte kak' se ž njo baha.
Ti tralalala . . .

Žolna je nevesta
Ti tralalala . . .
saj lahko je nevesta
ti tralalala . . .

Ko takšno žolto krilo 'ma,
poglejte kak' se ž njim baha.
Ti tralalala . . .

Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“

1905—1920

Dolgo, dolgo je od takrat, ko so si priprosti delavci in obrtniki v trnovskem predmestju Ljubljane osnovali pevski zbor in si ustanovili društvo „ZVON“. Iz tega zbora se je potem l. 1905. razvilo „SLOV. PEVSKO DRUŠTVO LJUBLJANSKI ZVON“, ki praznuje letos petnajstletnico svojega obstanka. Geslo je spesnil društvu njega takratni tajnik, pokojni pisatelj JOSIP PREMK, uglasbil ga je nedavno umrli RUDOLF BAJDE.

BESEDILO SLOVE:

Zvonke mile melodije
Vro naj iz srca globin,
Ob akordih lire vije
Naš se spev naj do višin.

Leta 1905. je Ljubljana imela poleg pevskega zbora GLASBENE MATICE še dve pevski društvi, namreč „SLAVCA“ in „LJUBLJANO“. Zato je javnost ob ustanovitvi „LJUBLJANSKEGA ZVONA“ smatralo društvo za odveč in nepotrebno. Toda kmalu se je pokazalo, da se je mala peščica zavednih Zvonašev krepko oprijela dela in s svojo pesmijo širila narodno zavest. Ni je bilo narodne slavnosti, ne manifestacije, na kateri ne bi „Zvon“ z veseljem prepeval. Navduševal je narod na svojih veselicah, s sodelovanjem na priredbah drugih društev. Za prvim pevovodjo, delavnim Ludovikom Bajdetom je prevzel vodstvo zbora pokojni učitelj v prisilni delavnici, skladatelj ALOJZIJ SACHS, ki ostane „Ljubljanskemu Zvonu“ nepozabljen zaradi svoje agilnosti.

Leta 1908. si je društvo s pomočjo doneskov raznih dobrotnikov nabavilo lepo zastavo, za katero je načrte izdelal slikar in skladatelj ŠAŠA ŠANTL v Pazinu, vezila je oskrbela JOSIPINA REPŠETOVA, zastavi je kumovala g. MARIJA TRNKOCZYJEVA. — Po smrti ALOJZIJA SACHSA je bilo društvo brez pevovodje. Priskočil mu je na pomoč učitelj AVGUST WASCHTE. Pod njegovim večšim vodstvom je društvo poneslo glas slovenske pesmi v Belgrad k bratom Srbom in to l. 1910 v najnevarnejših časih, ko smo še tlačani Avstriji. „Ljubljanskemu Zvonu“ so v Belgradu priredili kraljevski sprejem. Slavnosten in impozanten je bil vhod slovenskih pevcev v srbsko prestolico. Zvonaši so šli najprej obiskat grob velike srbske umetnice, rojene Slovenke igralka Vele Nigrinove in so na pokopališču zapeli dvoje nagrobnic, intendant narodnega gledališča M. Gavrilovič je v svojem govoru proslavljal domovino Vele Nigrinove in slovensko-srbsko bratstvo. — Zvečer pa je v nabitto polnem gledališču „Ljubljanski Zvon“ v prid poplavljenecem v Šumadiji koncertiral v navzočnosti sedanjega prestolonaslednika Aleksandra, ki se je laskavo izrazil o dovršenem petju moškega zbora in obeh solistov g. JEANETTE FOEDRANSBERGOVE in g. LJUBIŠE ILIČIČA. Po vseh izvajanih pesmih se navdušenje občinstva ni hotelo poleči.

Pevci „Ljubljanskega Zvona“ so bili drugi dan potem povabljeni na kraljevi dvor, kjer jih je regent Aleksander prisrčno pozdravil, se z njimi pogovarjal in se je zanimal za naše razmere. Popoldne so si gostje ogledali ljudsko slavnost v Topčiderju ter so prisostvovali slavi kraljevega imena. Kralj Peter je s posamezniki govoril, pevci so ga viharno pozdravljali. „Ljubljanski Zvon“ je takrat odnesel iz Belgrada najlepše vtise z zavestjo, da je ideja jugoslovanskega kulturnega edinstva pridobila najugodnejša tla v narodu srbskem. —

Za izlet v Belgrad je moralo društvo pretrpeti dovolj ostudnih napadov nemškega, pa žal tudi slovenskega časopisja. Dotične izrezke hrani društveni arhiv v večer spomin. — Jeseni leta 1910. je bil prestavljen zaslužni društveni pevovodja, učitelj AVGUST WASCHTE v Trst in njegovo mesto je prevzel ZORKO PRELOVEC, ki je društveni pevovodja letos že deseto leto. Dočim je „Ljubljanski Zvon“ še do takrat vedno prirejal zabavne prireditve, jih je edino le z izjemo Silvestrovega večera nato opustil v prepričanju, da ni naloga pevskih društev prirejati zabavne večere, veselice, predpustne plese, in maškarade, marveč, da morajo resno gojiti zborovo petje in ga podajati občinstvu v koncertih. Začel je s koncerti, ki so bili spočetka sramotno slabo obiskani. Toda, ko je javnost začela spoznavati društveno stremljenje po resnem delu, je začela marljivo posecati društvene

koncerte, katerih do danes šteje kronika 17. Vsporedi so sestajali večinoma iz novih, deloma še nenatisnjenih skladb, deloma iz zborov objavljenih v Novih Akordih, publikacijah Glasbene Matice in narodnih pesmi itd. Večino koncertov je društvo priredilo v Ljubljani, enega v Belgradu, nekaj pa po deželi (v Kamniku, Kranju in Kočevju). Pomemben je bil tudi nastop društvenega okteta na slavnosti Hajdriha na Proseku l. 1912 in nastop oddelka moškega zbora 1919 v Borovljah o priliki nogometne tekme Angležev in Slovencev.

Kot solisti so na društvenih koncertih nastopali operni pevci JOSIP RIJAVEC, JOSIP KRIŽAJ, LJUBIŠA ILIČIČ, PAVEL DEBEVEC, FRAN MOHORIČ. Operne in koncertne pevke: JEANETTE pl. FOEDRANSPERGOVA, IVANKA HRASTOVA, MILA POČIVALNIKOVA, ANICA VRHUNČEVA, TONČKA ŠUŠTARJEVA, PIPCA dr. TAVČARJEVA. Pianisti: ANTON TROST, JANKO RAVNIK, JOSIP PAVČIČ, NILKA POTOČNIKOVA, VILKO BIZJAK, ANTON ČERNE in goslač MIRKO DEŽELA. — Na Zvonovem koncertu l. 1919. je prvič nastopil I. godalni kvartet (gg. RIHARD ZIKA, IVAN TROST, MIRKO DEŽELA in LADO ZIKA). Pravtako je društvo aranžiralo letos prvi nastop nanovo osnovanega godalnega kvarteta (gg. RIHARD ZIKA, I. KAREL SANCIN, LADISLAV ČERNY in LADISLAV ZIKA.)

„Ljubljanski Zvon“ je vedno, kadar so mu finančne razmere dopuščale podpiral vsako idejo, ki bi mogla koristiti slovenski glasbi.

Po končani vojni, ko smo že pet let težko pogrešali „Nove Akorde“ je društvo razpisalo nagrade za najboljše moške zборе. Odlikovanje sta dobila zbor Janka Ravnika „Solnce v zenitu“ in „Kam si šla“. — „Ljubljanski Zvon“ je že l. 1909. izdal dva venca narodnih pesmi Alojzija Sachsa, letos pa stopa v vrsto založnikov in izda „Pesmi samote“ tri solospive s spremljevanjem klavirja skladatelja Antona Lajovica ter tri lahke moške zборе. (E. Adamič: Ljubici, M. Rožanc: Mak žari in Z. Prelovec: Jaz bi rad rudečih rož.) —

„Ljubljanski Zvon“ je spočetka gojil le petje v moškem zboru, l. 1912. si je ustanovil tudi mešani zbor. Pevci in pevke pripadajo raznim stanovom, v društvu vlada pravi demokratični duh. Predsednik je od l. 1910. zanj vneti in neumorno delavni dr. ANTON ŠVIGELJ, od ustanovitve do danes so člani zbora MIROSLAV ZOR, JAKOB LUMBAR, ki je opravljal 13 let blagajniške posle ter LOJZE PIP, ki je od razvitja zastave društveni zastavonoša. —

„Ljubljanski Zvon“ ima danes 2 častna, 37 ustanovnih, 274 podpornih in nad 80 izvršujočih članov.

Društvo ima svoje prostore v Narodnem domu v I. nadstropju desno. V prvi pevski sobi stojita klavir in omara za zastavo, po stenah vise slike pevskega zbora od ustanovitve do danes, v drugi odborovi sobi pa slike skladateljev, dirigentov, opernih in koncertnih pevcev, ki so jih sami društvu poklonili. Žal ovirajo redno društveno delovanje čezdalje bolj pogoste veselilne in plesne prireditve v Narodnem domu in bi storil društvu veliko zaslugo, kdor bi mu naklonil prostore, v katerih bi lahko nemoteno delovalo.

Društveni arhiv hrani 2091 partitur, 226 moških in 48 mešanih zborov (v litografičnih glasovih), vzporeda vseh društvenih prireditev in iz časopisov izrezana poročila o njih. —

„Ljubljanski Zvon“ ni mogel praznovati desetletnice svojega obstanka, ker je tudi v njegovo delovanje posegla svetovna vojna; praznuje pa letos petnajstletnico brez slavnostnih obhodov, brez himen in slavospevov, marveč s prireditvijo slavnostnega občnega zbora in dveh slavnostnih koncertov, torej zopet le z resnim delom. Svojim načelom ostane zvest tudi v bodoče. Naj mu podporniki in prijatelji ostanejo naklonjeni tudi v naprej, da bo mogel vršiti stavljeni si zadačo:

s svojimi skromnimi močmi vedno kvišku in navzgor v prosep slovenski pesmi in glasbi!

